N°. 144. 1832

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 19 Junij.

Frankrijk.

Parijs, den 16den Junij.

De kamer der afgevaardigden heeft gisteren de discussien begonnen over het nieuw ontwerp voor den spoorweg naar Havre, en al de artikels van hetzelve aangenomen. Hierop werden door de kamer de begrootingen van het departement van binnenlandsche zaken, waarin bij amendement 100,000 fr. tot verbetering der straten van Parijs gebragt waren, met 249 tegen 82 stemmen aangenomen. De kamer is vervolgens tot de discussie over den weg naar Orleans overgegaan.

De pairs hebben gisteren en heden de beraadslaging over het ontwerp betreffende de organisatie van den algemeenen staf voortgezet. Nadat in de zitting van gisteren het eerste artikel van het ontwerp was aangenomen, heeft de discussie in de zitting van gisteren voornamelijk over het derde artikel geloopen, houdende eene bepaling, door de kamer der gedeputeerden in de wet gevoegd, volgens welke de luitenant-generaals op den onderdom van vijf en zestig jaren en de marechaux de camp op dien van twee en zestig jaren, uit het activiteits-kader tot de reserve moeten overgaan. De kamer der pairs nu heeft sich wel met het beginsel van den overgang op die jaren vereenigd; maar derselve, uit hoofde van de bedenking, dat vele hoofd-officieren zoms op die jaren nog in staat waren om groote diensten te bewijzen, in plaats van gebiedend, facultatief gemaakt en daarna, na een levendig debat, en in strijd met het verlangen van den oorlogsminister, die in het geheel geen tijdstip bij de wet wilde hebben aangewezen, bepaald, dat de actieve diensttijd voor de luitenant-generaals, op den onderdom van zeven en zestig jaren, en voor de marechaux de camp op vijf en zestig jaren leeftijd een einde zoude nemen.

In de zitting van heden heeft de kamer der pairs, over eene redactie van de commissie van onderzoek, het amendement op het voorzegde artikel aangenomen, houdende, dat de luitenant-generaals, die op 's Konings last, in het veld, over een leger of afzonderlijk korps van verscheidene divisien, als opperbevelhebber gezag hebben gevoerd, of als opperbevelhebber van de artillerie of genie eens legers, ook boven den gezegden leeftijd in het kader van activiteit kunnen behouden blijven. Door de aanneming dier onderscheidene amendementen, is het ontwerp in discussie aanmerkelijk gewijsigd geworden.

— De gewone correspondentie uit deze hoofdstad behelst een artikel, hoofdzakelijk het volgende houdende:

» Van alle zijden heeft men omtrent veertien dagen geleden, zijne aanmerkingen gemaakt over een artikel in de *Revue des deux mondes* geplaatst; over de onderhandelingen betrekkelijk de hollandsch-belgische aangelegenheden. Men schreef dit artikel toe aan de pen van den heer *Molé* en hechtte dien ten gevolge veel gewigt aan hetzelve. *La Charte de* 1830 beijverde zich om die meeningte logenstraffen en de *Revue des deux mondes* verklaart thans zelve, in haar op gisteren verschenen nommer, dat zij in het geheel in geene betrekking staat tot den president van den raad.

» Het is bekend, hoe weinig belang men aan dergelijke ontkenningen hechten moet, en de taal der *Revue* van heden zou alnog kunnen strekken om aan een zekeren invloed van den heer *Molé* op dit blad te gelooven. Hetzelve taat openlijk *la Charte de* 1830 aan, 't welk bekend staat als het speciaal orgaan van den heer *Montalivet*, den mededinger van den heer *Molé* in den raad. Bovendien komt hetzelve terug op het traktaat der 24 artikelen, gelooverde dat deszelfs vernietiging niet in onze magt staat en Frankrijk in tegendeel verpligt is om de ten uitvoer legging te handhaven. De volgende zinsnede zal deen zien, langs welken weg de fransche diplomatie, alhoewel van België verderende dat hetzelve het traktaat van 15 November 1831 teekent, Limburg en Luxemburg voor België zoekt te behouden.

» Het gevolg der onderhandelingen zal eenmaal worden opgeheven, en men zal zien, dat zoo de zaak van België naar den zin van dat land wordt geschikt, zoo het belgisch gouvernement in Limburg en Luxemburg eenige deelen van het gebied dat het tegenwoordig in bezit heeft, teruggeeft, men slechts dit doel bereikt zal hebben door zich vast te houden aan de artikelen van het traktaat betrekkelijk de financiele aangelegenheden. Dit is de eenige waarborg, die tegenwoordig, die tegenwoordig op dit oogenblik aan België kan worden, ten ware het wederom gedwongen zij, om met kracht, zoo als het in 1831 deed, de uitvoering van het traktaat van 1831 vanuit te schieten.

De schrijver van de *Revue des deux mondes* vermeent dat er nieuwe onderhandelingen konden geopend worden over de schuldaloosstelling die aan België naar zijne meening souden komen, voor de uitgaven die hetzelve had moeten doen, ten gevolge van de weigering van Holland gedurende zeven jaren, om tot het traktaat toe te treden. Het traktaat, vermeenen zij, was uit het financieel oogpunt zeer nadeelig voor België, als hetwelk tijdens de vereeniging met Holland maar weinig schulden had. Er moest bovendien een nader traktaat tusschen Holland en België, op grond der 24 artikelen, gesloten worden; dan kan België zijn aandeel in de zeemagt vragen, evenaar als het zijn aandeel in de schuld en van het grondgebied had, of, in schadevergoeding daarvoor, een deel van het grondgebied in Limburg en Luxemburg vinden. (De schrijvers der *Revue* vergeten echter waarschijnlijk bij die beschouwing, dat ook Holland zijne regten in België heeft, onder anderen op den aanzienlijken schat aan de grensvestingen van het zuidelijk frontier besteed en binnen denselven opgelegd.)

— Te Bordeaux is, op den middag van den 13den dezer, in een magazijn of fabrijk van de wijk der Chartreus een brand ontstaan, welke sich door zeer hevige gevolgen gekenmerkt heeft, naardien een aanzienlijk getal personen bij dezelve dan of meer zwaar gekwetst worden. De oorzaak van den brand was gelegen in het springen van eene distelleerketel, waardoor een deel in de nabijheid gelegen stroo en vervolgens eene hoeveelheid van niet minder dan 800 hectares alcohol, in vlam geraakte en den brand met zoodanige snelheid deed toenemen, dat in minder dan een kwartier uurs het geheele gebouw eene prooi der vernieling was. De pompiers waren middelerwijl ijverig aan het blusschen, om de aangrenzende gebouwen te redden en de voornaamste autoriteiten der stad op de plaats gekomen, toen er onverwachts eene geweldige uitbarsting plaats had. Het vuur namelijk was tot in een keldergewelf doorgedrongen, waarin een aantal stukken brandewijn stonden, die in vlam waren geraakt en waarvan de damp, geen uitweg kunnende vinden, het gewelf met geweld deed vaneen barsten. Ongelukkigerwijs bevond een groot getal personen zich boven en nabij het gewelf en werden 26 derzelven meer of min zwaar verwond, waaronder de prefect, de secretaris-generaal der prefectuur en andere personen die hen omgaven. In weêrwil dier uitbarsting, is men het vuur des avonds ten half acht ure meester geworden en verdween alstoen de vrees voor de nevengebouwen, die eveneens met vele brandbare stoffen gevuld waren. Meer dan acht honderd man van het garnizoen had tot de blussching en tot de handhaving der orde medegewerkt, welke laatste dan ook niet gestoord is geworden.

— De hertog *van Nemours* vertrekt aanstaanden dingsdag naar het kasteel van Eu. Donderdag daaraanvolgende zou hij zich naar Dieppe begeven, om van daar aan boord van *de Bulfast* naar Brighton over te steken, ten einde vervolgens de kroonings-plegtigheid te Londen bij te wonen. De maarschalk *Soult* zegt men, dat op morgen de reis naar Boulogne aanneemt, waar de stoomboot [illegible] voor hem gereed ligt.

— Te Metz heeft zich het gerucht verspreid, dat de militaire autoriteit der stad het bevel gekregen heeft, om in den [illegible] daar een geschikt emplacement voor de verzameling en [illegible] vres van een korps van 20,000 man troepen te zoeken.

— De houders der Haïtische leening hebben zich weder vereenigd en nogmaals besloten om eene petitie aan den Koning in te dienen en ook een brief aan den Haïtischen president [illegible] over hunne belangen te schrijven.

— De bijzondere berigten thans uit Madrid ontvangen gaan tot den 8sten dezer. Algemeen werd daar geloofd dat de wetgevende kamers in de eerste dagen van Julij zouden gesloten worden. Men meende dat de heer *Tereno* tegen hetzelfde tijdstip als spaansch gezant bij het hof der Tuilerijen zou worden gecrediteerd. — De fransche gedeputeerde *Garcias* gaf zich te Madrid steeds veel moeite om zijne plannen van leening en andere, aan de ministers smakelijk te maken. Behalve met wijzigingen in zijn eerst ontwerp van leening, was hij thans voor den dag gekomen met een plan van waterleiding in de onderscheidene wijken van Madrid, en met een ontwerp van spoorweg naar Jaca. — Men sprak te Madrid van de zending van den heer *Riva Herrera*, als gezant te Mexico. — *Almodá* had bevel bekomen om met zijne 400 ruiters te Madrid terug te keeren; *Oreste* belegerde Almagis, en *Narvaez* was met 3000 man te Ocana binnen getrokken.

— Uit Bayonne wordt van den 11den gemeld, dat de karlisten den 5den te voren Lumbier hebben willen verrassen en gedeeltelijk reeds binnen de stad gedrongen, evenwel door de dapperheid van het garnisoen wederom daaruit gedreven waren. Overigens behelzen de berigten van de grenzen geene verdere bijzonderheden dan onderscheidene bewegingen van de troepen der beide partijen, zonder dat dezelve tot eenig resultaat hadden geleid. *Espartero* had den 9den Pamplona verlaten en was, volgens het eene berigt, naar Puente-la-Reyna getrokken, volgens het ander met 16 bataillons en 6 eskadrons naar de zijde van Logrono. Door *Carlos* was den zelfden dag van Tolosa naar Azpeytia getrokken; een deel der karlisten was de Arga weder overgegaan.

— In berigten uit Saragossa van den 11den, wordt vermeld dat de karlistische chef *Forcadell* bij een nieuwen, doch weder vruchteloozen aanval op Chiva, een honderdtal manschappen buiten gevecht had gekregen. — Het gerucht liep te Saragossa, dat *Cabrera* zich met een ander chef, *Dagustera*, vereenigd had, en de magt der karlisten in die streken thans 8000 man en 1000 paarden bedrage. De generaal *San Miguel* bevond zich door die vereeniging in eene vrij moeijelijke gesteldheid. *Oraa* hield Teruel bezet. De kavallerie der constitutionelen had in de jongste gevechten in die streken van de karlisten veel geleden.

— De binnenlandsche fondren zijn op de beide beursdagen gezocht en rijzende geweest, inzonderheid de 5 pCt. De notering was heden (16 Junij) 5 pCt. 101,75; 3 pCt. 60,20; Nap. L. 98,60; Spaarbank 22½; Rom. L. 101½.

Duitschland.

Frankfort, den 15den Junij.

H. M. de Keizerin van Rusland is den 12den dezer met de grootvorstin *Alexandra* uit Berlijn naar Furstenstein, in Silezie, vertrokken.

— Den 9den dezer zijn te Hamburg met de stoomboot uit Travemunde te Lubeck aangekomen, de russische vice-kanselier en minister van buitenlandsche zaken, graaf *Nesselrode*, vergezeld van den bekenden diplomaat *Matuszewitsch*.

— Volgens nadere berigten laat het Hanoversche regeringsblad omtrent het verhandelde in de zittingen der standen mededeelt, heeft de eerste kamer den 26sten hare beraadslagingen over het ontwerp der nieuwe grondwet begonnen en met eenige wijzigingen en bijvoegselen het 1ste en 2de hoofdstuk, over den koning, de troonsopvolging en het regentschap, aangenomen. — In strijd met de wenschen des bestuurs, heeft de tweede kamer, bij welke de beraadslagingen over het constitutie-ontwerp tegen den 7den dezer aan de orde waren gesteld, met eene aanzienlijke meerderheid besloten om dezelven nog eene week uit te stellen. Men vermoedde dat dit uitstel door de oppositie doorgedreven was, omdat zij binnen kort de aankomst van nog eenige tot hare partij behoorende leden verwachtte. Ook hield men het, op grond van het door eenige leden in de vergadering van den 7den gezegde, voor hier onwaarschijnlijk, dat de kamer, alvorens tot de behandeling van het ontwerp der nieuwe grondwet over te gaan, eene verklaring zou afnemen omtrent de bij het indienen van dat ontwerp ontvangene mededeeling des Konings, waarin Hoogstdezelve te kennen gaf, dat hij, in geval van verwerping der nieuwe grondwet, volgens het patent van 1819 zoude regeren.

In een bijzonder schrijven uit Hanover wordt verzekerd dat de beginselen en staatkundige inzigten van Koning *Ernst August* de goedkeuring van de te Berlijn vereenigd geweest zijnde vertrouwelijke personen hadden weggedragen, en men zijn regeringsstelsel zich verder ongestoord zou laten ontwikkelen. Tegenstand van den kant der standenvergadering bleef men te Hanover nutteloos achten om den Koning zijne ontwerpen te doen opgeven.

— Z. D. de hertog *Karel van Holstein-Glucksburg*, en dezelfs gemalin Prinses *Wilhelmina Maria* van Denemarken, zijn, onder den naam van graaf en gravin *von Roisch*, te Keulen aangekomen. Ook is aldaar gearriveerd de Prins *van Canino* (*Lucien Bonaparte*).

— Naar men verzekert, zou dezer dagen van wege de duitsche bondsvergadering aan het Keur-hessische bewind gevraagd zijn, in welken tijd dat land zijn bonds-contingent marschvaardig zou kunnen maken en hoe veel manschappen het ten spoedigste ter beschikking van den duitschen bond zou kunnen stellen. Het antwoord zou geweest zijn, dat 5000 man in veertien dagen marschvaardig zouden zijn.

— Uit Baden-Baden schrijft men, dat aldaar, in weêrwil van de op den duur mitgunstige weêrsgesteldheid, van de kroningsplegtigheid die te Londen zal plaats hebben en van het drukke bezoeken der noordelijke badplaatsen, reeds een aantal badbezoekers waren aangekomen, zoodat zich zelfs den 8sten junij aldaar reeds 600 gasten meer bevonden, dan verleden jaar op hetzelfde tijdstip. Het spel was dadelijk reeds zeer gezocht geweest, vooral het *trente-et-un*, hetwelk in de laatste jaren voor de *roulette* had moeten schuilhouden. Door verandering van den pachter der spelen, meende men dat dezen ganschen winter door zou gespeeld worden en hier, gelijk tot nu toe had plaats gehad, alleen gedurende het bad-seizoen; waardoor men dacht dat Baden-Baden, gelijk b. v. Bath, ook tot eene winter-badplaats gemaakt zou worden.

— Prins *Willem* van Pruissen (zoon des konings) is op een reisje hetwelk Hoogstdezelve door de Rijnprovincien doen zal, den 12den te Metz aangekomen en aldaar met vreugdebljken ontvangen. Van daar wordt Z. K. H. te Trier, en den 16den te Aken verwacht, waarna Hoogstdezelve een kort bezoek in de vesting Luxemburg zou afleggen.

— Volgens een berigt van den kapitein van het Oostenrijksche stoomschip *Giovanni Arciduca d'Austria*, had hij, kort na zijn vertrek van Alexandrie, des morgens ten 2 ure, van den 21sten Mei, op de reede dier stad een Egyptisch linieschip in lichtelaaije vlammen staan. Naar hij meende, was het gehsele schip verbrand, doch hadden de vlammen zich niet verder uitgebreid. — Verder wordt uit Wenen gemeld, dat men aldaar de tijding had ontvangen, dat het badhuis te Gräfenberg plotseling was ingestort. Twaalf menschen hebben bij deze ramp het leven verloren; meer dan 20 zijn gewond.

Nederlanden

Haag, den 18den Junij.

Bij besluiten van den 15den en 15den dezer heeft Zijne Majesteit aan den staatsraad in buitengewone dienst *J. C. Bosch*, met behoud zijner tegenwoordige betrekking tot het departement van kolonien, zitting verleend in den Raad van State, en bij dien Raad de volgende benoemingen gedaan:

tot leden, mr. *W.* graaf *van Hogendorp*, en den referendaris der 1ste klasse, mr. *P. D. E. Mac'Pherson*;

tot secretaris, de referendaris der 1ste klasse, *W. J. Riepers*;

tot referendaris van de 1ste klasse, de referendarissen der 2de klasse, *R.* baron *van Breugel* en *J. A. P. van Pabst*;

tot referendaris van de 2de klasse, de commiesen van Staat, mr. *T. H.* graaf *van Limburg Stirum* en mr. *C. T. J.* baron *de Constant Rebecque*;

tot commies van Staat, jhr. mr. *A. van der Goes*, en jhr. mr. *J. G. H. van Tets*, met bepaling dat zij gelijktijdig en ter vervanging van de heeren graaf *van Limburg Stirum* en baron *de Constant Rebecque* voornoemd, de dienst als commies van Staat zullen waarnemen, te weten:

Jonkh. *van der Goes*, bij de Tweede, en jhr. *van Tets* bij de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

— Uit 's Gravenhage wordt ons van gisteren geschreven:

» Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden is, vergezeld van Hoogstdezelfs adjudant, in den afgeloopen nacht uit Berlijn in deze residentie teruggekeerd. Heden middag woonde Z. K. H. een familiediner bij, hetwelk op het huis ten Bosch gehouden werd.

» — Bij koninklijk besluit is de heer *P. J. Veth*, kandidaat in de letteren en wijsbegeerte aan de hoogeschool te Amsterdam, benoemd tot leeraar in de Engelsche en Oostersche talen aan de Kon. Militaire Akademie te Breda.

» — Het heeft H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen behaagd voor een zeker getal exemplaren van het Album der aardrijkskunde, vervaardigd door den kundigen onderwijzer, den heer *P. J. Meindert* alhier, in te teekenen, en alzoo een werk te ondersteunen, hetwelk wezenlijk nationaal kan worden genoemd. De tweede aflevering van hetzelve is bereids ter perse, en behelst eene natuur- en staatkundige, benevens eene plaatselijke beschrijving van de provincie Noord-Holland, vergezeld van eene kaart en onderscheidene, op de plaats zelve vervaardigde afteekeningen.

» — Men vernoemt, dat aan ieder der brandspuiten, die bij den brand op het Paleis in het Bosch water gegeven hebben eene belooning van 60 gulden verleend is. Bovendien is eene eerste premie

aan de spuit N°. 1, en eene tweede aan de spuiten N°. 2 en 4, uit hoofde van het gelijktijdig water geven deszelven, uitgereikt. Ook zijn aan onderscheidene personen, die bij den brand hulp hebben aangebragt, naar mate der door hen bewezene diensten, geldelijke toelagen verleend.

— „Naar men vernoemt, is Z. Exc. de minister van financiën onderrigt, dat in eene, en wellicht in meer provincien des Rijks, door ambtenaren van de active dienst, — die, voor het werk der peilingen bij de broodbakkers en meelverkoopers, naar aanleiding van de daartoe, bij onderscheidene resolutien van 1832 en 1833 gelatene bevoegdheid, volstaan met slechts eene aanteekening te houden van den op het oogenblik der peiling bevonden voorraad, — billetten tot dekking van dien voorraad zijn aangenomen, veel onder dan de tijd, gedurende welken dezelven, ingevolge § 2 van art. 45 der wet op het gemaal, van 29 Maart 1822, daartoe nog van kracht zijn, en zulks niettegenstaande, volgens de laatste der opgemelde resolutien, in het bijzonder is aanbevolen om toe te zien, dat de aanwezige goederen behoorlijk door geldende biljetten zijn gedekt. Er bestaat voorts aanleiding, om het daarvoor te houden, dat, bij het doen van gelijksoortige peilingen, als de hiervoren bedoelde, bij de winkeliers en nering doende personen in zeep, door de beambten mede biljetten tot dekking van den voorraad worden aangenomen, welke reeds van oudere dagteekening zijn, dan de plaats gehad hebbende laatst voorgaande peiling, en welke biljetten alsdan daartoe niet geldig zijn. Uit overweging derhalve van de wenschelijkheid, om boodanige verkeerdheden tegen te gaan, heeft Z. Exc. de minister laatstelijk bepaald, dat, wanneer bij de peilingen in broodbakkerijen, meelverkooperijen of winkels van zeep, wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheid, bij de bovenaangehaalde resolutien gegeven, de commiesen zullen gehouden zijn een dubbel van elk door hen afgegeven bewijs van gedane peiling, vergezeld van de ingetrokken en als geldig aangenomene documenten van inslag, aan hunnen controleur over te leggen, die, bevindende dat door de commiesen, bij de in dezen bedoelde verrigting, billetten tot dekking van den voorhanden voorraad zijn aangenomen, welke daartoe volgens de bestaande wetten en instructien niet geldig waren, daarvan, door tusschenkomst van den arrondissements-inspecteur, zullen kennis geven aan den gouverneur der provincie, ten einde daaromtrent het noodige voorstel aan den Koning te doen.

— „Met genoegen heeft men sinds eenigen tijd opgemerkt, dat men zich, op het einde der Prinsengracht alhier, bezig houdt met het oprigten van een gebouw, hetwelk, zoo men zegt, tot stookplaats dienen zal voor het gas-licht, dat, naar het schijnt, weldra ook in deze residentie zal worden ingevoerd. Men meent dat van daar de buizen naar de verschillende zijden der stad zullen loopen, en dat de Prinsengracht en de straten, waar de meeste winkels gevestigd zijn, het eerst in zullen aanmerking komen, om met het gas verlicht te worden. Met grond mag men alzoo verwachten, dat deze gewenschte verbetering weldra in volle werking in deze residentie zal zijn."

— Zaturdag morgen is er te Amsterdam brand ontstaan in de leerlooijerij van den heer *J. Beuns*, op den hoek van het Leidsche pad, tegenover den Buitensingel, buiten de Raamsluis, welke des middags ten 5½ ure nog niet geblust was.

— Men meldt uit Hellendoorn (provincie Overijssel) van den 11den dezer: „Zondag den 10. dezer, des voormiddags, had bij het vischen in de rivier de Regge, aan den Schraienburg, onder deze gemeente, de zoo zeldzame vangst eener zeer kranje, acht voeten lange, steenplaats, welke ruim 30 Nederl. ponden zwaarte heeft. Naauwelijks was deze buitengewone bijzondere vangst bekend of de nieuwsgierigheid lokte eene menigte inwoners der omliggende dorpen uit, om dat visch te kunnen bezigtigen. Men zal trachten dezelve nog eenigen tijd in het leven te behouden."

— Volgens berigten van Santa-Cruz, op Teneriffe, van den 17. der l., zijn aldaar aangekomen Zr. Ms. korvet *Amphitrite*, kapitein *Tengbergen*, en het transportschip *Merwede*, benevens het koopvaardijschip *Rhoon en Pendrecht*, aan boord hebbende den generaal-majoor *Verveer* en de troepen voor de expeditie naar de Afrikaansche kust bestemd. Alles was op die bodems welvarende.

De belgische gezant *van de Weijer* is zaturdag morgen van Londen te Antwerpen gekomen en terstond naar Brussel voortgereisd, waar hij vervolgens een gehoor bij Vorst *Leopold* heeft gehad. Men dacht dat zijne overkomst, die slechts kort van duur zoude zijn, betrekking had op de thans hangende onderhandelingen nopens de sluiting van het traktaat der 24 artikelen.

— Vorst *Leopold* heeft het grootkruis zijner orde aan lord *Palmerston* doen geworden, wegens het aandeel, hetwelk die minister in der tijd in de onderhandelingen omtrent België gehad heeft.

— Te Antwerpen waren Zaturdag ll. genoteerd: België 101½, 2 O. Met. 106½; 8p. Ardoin 21, Difered 6, Nap. r. 92¾; Rom. L. 101¾, Certif. te Antw. 101; Braz. 79½. — Wisselk. op Amst. ⅛ pCt. v. pap. en kon.; op Rott. ⅛ pCt. v. pap.

In de Londensche bladen tot den 16den dezer, leest men dat Z. Exc. de baron *van der Capellen* met zijne echtgenoot en de edellieden welke deel uitmaken van de buitengewone ambassade van Z. M. den Koning, ll. Donderdag te Londen was aangekomen. Bij het opvaren van de Teems werd Zr. Ms. gewapende stoomboot *Phoenix* met een koninklijk salut begroet. Vrijdag was Z. Exc. door onzen gezant, *Dedel*, aan lord *Palmerston* voorgesteld. — De buitengewone gezanten van Rusland, Oostenrijk en Spanje (de markies *Miraflores*) zijn mede te Londen aangekomen; de eerstgenoemde heeft den overtogt van Rotterdam met den *Batavier*, in 23 uren gedaan.

Het uitgebreide programma der plegtigheden welke bij de kroning zullen worden in acht genomen, wordt thans door de bladen der engelsche hoofdstad medegedeeld. Onder de feesten welke te dezer gelegenheid plaats zullen hebben, wordt vooral ook genoemd een feest hetwelk door den hertog *van Sussex* ter eere van den hertog *van Nemours* (die met een luisterrijk gevolg den 21sten te Londen verwacht werd) aan dien prins en de vreemde gezanten gegeven zal worden. In het hotel van den prins *Esterhazy* werden mede groote toebereidselen tot het geven van feesten gemaakt. Men was bezig de gansche tusschenruimte die zich tusschen het hotel van dien vorst in *Chandos-Street* en *Portland place* bevindt, aan te vullen met eene uitgestrekte zaal, waarin de prins voornemens was een luisterrijk bal te geven.

— Het aantal branden welke gedurende het jaar 1837 te Londen zijn voorgevallen, beloopt niet minder dan 229.

— De heer *van Buren*, zoon van den president der Vereenigde Staten, is te Londen aangekomen.

— Volgens de jongste te Londen ontvangen berigten uit Buenos Ayres, duurde de blokkade der Mexicaansche kust door de fransche zeemagt steeds voort.

— Den 15den waren te Londen genoteerd: 3 pCt. gecons. 95; Ned. Werk. Schuld 55; 5 pCt. 100¾; Braz. 79¼; Col. 27; Mex. 25¾; Port. 36⅝; Spanje Ard. 21⅞. — Wissel op Amst. 12—4¼ 3/m 12—6.

ALGIERS.

Jaarlijks weergalmen de zalen van het Parijsche Parlementshuis van de levendige beraadslagingen over het al of niet verlaten der Afrikaansche kust; of over het beperken van die overzeesche bezitting tot de kusten; dan eens wordt er het stelsel van onderwerping door het oorlogsvuur, dan weder dat van het winnen der volksstammen door middelen van zachtheid, geprezen; en de welsprekendste redenaars vermogen niet om aan de tot heden toe verkregene resultaten altijd die wending te geven, die pleit voor een betoog, dat de Afrikaansche kust vatbaar is om voor Frankrijk eene voordeelige kolonisatie op te leveren. Het is als of na het glorierijk wapenfeit van de inneming van Algiers, waarbij schatten gevonden werden ter goedmaking der gemaakte oorlogskosten, geene overwinning, hoe roemvol ook, eenig blijvend voordeelig slot hebbe opgeleverd. Noch de uitbreiding der Fransche wapenen naar het binnenland, noch het te vriendmaken van enkele volksstammen, noch zelfs het traktaat met *Abd-el-Kader*, hebben den vrede gewaarborgd. De onspoed des legers onder den maarschalk *Clausel* moge vergoed zijn door de inneming van *Constantine*, noch *Clausel*, noch *d'Erlon*, noch *Bugeaud*, noch *Vallée*, hebben aan Frankrijk het vreedzaam bezit der streken lands binnenwaarts of langs de kusten kunnen verzekeren; en nog altijd offert Frankrijk aan Afrika manschappen en gelden, zonder eenig gewenscht resultaat. — Zijn daarom nu al die schatten en al dat gestorte bloed verloren, onherstelbaar verloren? Moet men de Afrikaansche kusten als onherbergzame, als voor beschaving onvatbare oorden verlaten? Moet men die grootsche plannen, aan welker verwezenlijking men acht jaren besteed en zooveel te koste gelegd heeft, moedeloos laten varen? Wie die vragen met een koud en doodend *ja* zou durven beantwoorden, die brenge zich voor den geest hoe het ten onzent gesteld was, toen, tijdens de vereeniging met België, de nood in de Oost-Indische kolonien zoo hoog geklommen was, dat bij eene aanvraag om onderstand door het moederland te verleenen, de vraag werd opgeworpen: of het niet beter ware de kolonien aan eigen lot over te laten, dan een altijd bezwarenden last op de schouders te laten drukken. Dan hale men zich voor den geest hoe die vraag uit grootbartigheid werd beantwoord; en dan zie men nu op de uitkomst. Als wij de redevoeringen voor het stelsel van het aanhouden van Algiers en van de kolonisatie der Afrikaansche kust lezen; dan gelooven wij dat die redenaars dat vraagstuk als een levensvraagstuk niet van een ministerie, maar van de natie zelve, beschouwen en dan moeten wij hun toejuichen en zeggen: in dien geest spraken wij ook bij de teening tot onderstand der Oost-Indische kolonien. Ook ons misgunde men Java, zoo als aan Frankrijk de kust van Afrika; ook Java was vatbaar voor beter bestuur, en geschikt om zich jegens het moederland te kwijten; ook op Java was het veld ruim om, onder den invloed van godsdienst en van verlicht staatsbestuur, den voortgang der beschaafdheid te bevorderen. Maar wat aan Nederland op Java en in hare verdere Oost- en West-Indische kolonien gelukken mogt, dat mogt Frankrijk niet ondervinden; het wist nooit deszelfs kolonien aan zich verkleefd te houden, deze magtig te maken en ze te behouden. Wapenroem weigerde haar geene natie der wereld; maar de kunst om dien wapenroem vruchtbaar te maken tot het welzijn des vaderlands, dat vermogt het slechts zeldzaam; zal het nu zulks dunzaam in Afrika doen? Engeland ziet alles aan; wacht den tijd af; en wanneer aan dat volhardend handelsvolk de Fransche invloed te magtig wordt, zal ons eerst het beslissend antwoord op het vraagstuk dat nu in de Fransche Kamer van Afgevaardigden behandeld wordt, kunnen gegeven worden.

Vorst PUCKLER-MUSKAU *over den opstand der Drusen tegen* MEHEMED-ALI.

Verschillende min-naauwkeurige verhalen welke in de duitsche en fransche dagbladen zijn medegedeeld omtrent den jongsten opstand in Syrie en de daaruit gevolgde krijgsgebeurtenissen, hebben aan den bovengenoemden doorluchtigen reiziger de pen in handen gegeven om in een schrijven,

aan het algemeen Augsburger dagblad gerigt, een, naar zijne eigene verklaring, onpartijdig overzigt van den tegenwoordigen staat van zaken aldaar te geven, hetgeen hem, als ooggetuige en naauwkeuriger dan eenig ander vreemdeling onderrigt zijnde, het best van allen is toevertrouwd. Daar de hier bedoelde gebeurtenissen geene onbelangrijke bladzijde in de geschiedenis van den Egyptischen onderkoning, en van het Oosten in het algemeen, vullen, zoo laten wij zijn schrijven hier grootendeels volgen:

Het Oosten blijkt in alles de tegenhanger onzer zeden en gewoonten te zijn. Zoo bij ons de onbeduidendste krijgsvoorvallen door officiele legerberigten en een aantal bijzondere brieven worden verbreid en tot in de afgelegenste deelen van Europa bekend geraken, zoo wordt hier in tegendeel een ganschen oorlog, om zoo te zeggen, *incognito* gevoerd, en eerst dan wanneer dezelve ten einde is gebragt, worden de resultaten en hetgeen gedurende den strijd voorgevallen is, meestal slechts zeer onvolledig bekend. De bevelvoerende generaal vergenoegt zich, het zij hij overwint of het onderspit delft, met zijnen souverein van het gebeurde in te lichten en geen ondergeschikt officier waagt het, bijzondere mededeelingen te doen. Des veldheers bescheidenheid is een gedragsregel voor allen. Het publiek moet zich daardoor slechts met geruchten behelpen, die, al naar derzelver oorsprong, zoo wel ten goede als ten kwade, steeds overdreven en gewaagd zijn. Nieuwsgierige vreemdelingen worden niet toegelaten. De heer *Bowring* en eenige andere reizigers, die verlof vroegen om zich naar het hoofdkwartier te begeven, ontvingen een weigerend antwoord, en waarschijnlijk zou ik niet beter gevaren zijn, zoo ik mede om verlof had gevraagd. Ik begaf mij echter ongevraagd en langs afgelegen paden derwaarts op weg, slechts aan een tiental Bedouinen vergezeld. Indien ik al niet betuigen kan dat mijne ontvangst hartelijk was, en bekennen moet dat men mijn verzoek, om persoonlijk aan de expeditie deel te mogen nemen, van de hand wees — want het wantrouwen der Turken tegen vreemdelingen zal wel nooit uitgeroeid worden — zoo bereikte ik toch mijn oogmerk, namelijk om mij grondiger dan anderen te kunnen inlichten, en met eigen oogen te aanschouwen. — Naar de europesche couranten-berigten, die ik in het egyptische leger zelf gelezen heb, te oordeelen, zou men moeten gelooven dat een groot gedeelte van Syrie, namelijk van het bergachtige deel, in opstand geweest en eene aanzienlijke magt aan de troepen des Onderkonings tegenovergesteld zou hebben. Dit is geheel bezijden de waarheid. Alle de Drusen die onder den invloed van *Emir-Beschir* staan, met een woord de gansche Libanon, hebben, evenmin als het Kustland en Palestina, deel aan den opstand genomen, uitgezonderd een paar onbeduidende dorpen, die in eenen dag ten onder gebragt waren en eenige verstrooide, onaanzienlijke rooverbenden, die tot op dit oogenblik (8 Mei) den Antil-Libanon in sommige rigtingen verontrusten, doch alleen voor afzonderlijk reizenden die zich niet genoegzaam verdedigen kunnen, gevaarlijk kunnen zijn. De eenige vijand die *Mehemed*-ali te bestrijden heeft gehad, was een afgezonderd deel der Drusen die zich in Horan en voornamelijk in het gebergte Ledschiah ophouden, die steeds roovertijen plegen, en onder de voormalige zwakke heerschappij der Turksche pacha's nooit dan voor een zeer korten tijd in onderwerping zijn gehouden kunnen worden, — een stam die, op zijn hoogst genomen, 2000 strijdbare mannen telt en in den beginne van deszelfs opstand, door onvergenoegde overloopers en roofzieke Bedouinen uit de Woestijn, welligt tot het dubbel van dit getal was aangegroeid. Wanneer, in weerwil van hun betrekkelijk gering aantal, deze opstandelingen niet alleen gedurende onderscheidene maanden tegenstand hebben geboden aan een leger hetwelk zesmaal magtiger dan zij was; maar ook zelfs, door begane misslagen der generaals van *Mehemed* en hunne tegeringschatting van den niet goed gekenden vijand, eenige niet onbelangrijke nadeelen hebben toegebragt aan de troepen des onderkonings, zoo moet men voornamelijk de oorzaak daarvan zoeken in het wonderlijk-gunstig, bijna voor den vijand ontoegankelijk terrein, hetwelk door deze Drusen, die men daarenboven de eer niet kan ontzeggen van de dapperste, vermetelste soldaten te zijn, werd bezet gehouden. Men zag hier in het klein, wat wij in Spanje tegen *Napoleon* op eene groote schaal ten uitvoer hebben zien brengen, en wat wij thans nog gewaar worden in den bijna onbegrijpelijken tegenstand van Circassie tegen de kolossale strijdkrachten van Rusland. Hun verblijfsoord is namelijk een vulcanisch bergachtig terrein, van omstreeks 8 uren lengte en 4 of 5 uren breedte, hetwelk volkomen naar een doolhof gelijkt, waarin men schier geen schrede voorwaarts kan komen zonder te moeten klauteren en waarin men te paard volstrekt niet voort kan. Meestal ziet men nergens den vijand en wordt men niettemin met een kogelregen begroet die door de geoefendste schutters worden afgezonden, en waartegen noch strategie, noch taktiek de genoegzame ruimte vinden om derzelver voorschriften in toepassing te brengen, een terrein alzoo dat, al wilde men er een tal van menschen offers aan geven, niet zoo ras met geweld in te nemen is. Zulk een oorlog was juist geschikt om de geregelde troepen, die men eerst alleen en met weinig behendigheid, tegen de opstandelingen aanvoerde, terstond te demoraliseren. Eerst toen men eenige duizenden Albanezen en Arnauten, die in den oorlog in de gebergten doorkneed zijn, in het vuur bragt, en er onder de leiding van *Soliman*-pacha en later onder den steeds zegevierende *Ibrahim*-pacha zelf, doeltreffende maatregelen genomen werden, kreeg de zaak een geheel ander aanzien. Thans is de opstand zoo goed als geëindigd te beschouwen. De Arabieren, die geen hoop op buit meer kunnen koesteren, hebben zich in de woestijn teruggetrokken, een groot deel Drusen en overloopers, die men door list op een minder ongunstig terrein lokte, zijn vernietigd geworden, en nagenoeg 1500 Drusen bieden in hun steenen doolhof nog eenen wanhopigen wederstand, soms vergezeld gaande van meer of minder gelukkige uitvallen, die wel hunne verachting van den dood, en hunnen ongeëvenaarden moed bewijzen, maar geene ernstige uitkomsten meer opleveren kunnen.

Een merkwaardig voorbeeld werd daarvan door hen gegeven in den nacht vóór onze aankomst in het hoofdkwartier, alwaar zij, van de afwezigheid van *Ibrahim*-pacha gebruik makende, die met een aanzienlijk aantal troepen eene expeditie naar het hart van het Ledschiah-gebergte ondernam, het eenigzins zorgeloos zijnde egyptische leger overvielen, *Mustapha*-pacha's tent plunderden en in de algemeene verwarring aan de egyptenaren een verlies van meer dan 200 dooden en 300 gekwetsten (wien lange stoet ons op onzen weg voorbij trok) toebragten, zonder zelven meer dan 100 man daarbij te verliezen. Ook terwijl wij ons in het hoofdkwartier bevonden, hadden er nog twee dergelijke, maar flaauwere pogingen van hunnen kant plaats.

Hoe veel onaangenaams de opstand der Drusen nu ook berokkend moge hebben, zoo werd hun doel slechts zeer onvolledig bereikt en was het verlies dat zij aan de egyptische troepen hebben toegebragt, in verhouding tot derzelver geheele aantal, van weinig beduidenis. Het doel waarmede men voor het overige op dit punt zulk eene aanzienlijke magt verzameld heeft, (25,000 man) is zeer wijs, want dit moest niet alleen strekken om een handvol opgestane Drusen in onderwerping te brengen, maar om de gansche streek eene wenschelijke vrees in te boezemen, en voornamelijk Damaskus, welks woelzieke bevolking van oudsher lust gevoelde tot oproerige bewegingen.

Ibrahim-pacha — die, in het voorbijgaan gezegd, in strijd met al de berigten welke hem als op den rand van het graf voorstelden, zich zoowel bevindt, dat ik ieder van mijne vrienden dezelfde gezondheid toewensch — heeft weder in den laatsten tijd blijken van zijn takt gegeven, met zich van bijna allen aanval tegen de Drusen in hun ontoegankelijk terrein te onthouden en zich voornamelijk te bepalen om met aanzienlijke troepen-korpsen, togten te ondernemen, waarvan het hoofddoel was, den vijand den toevoer van water af te snijden. Daar de gansche bergstreek van Ledschiah en de aangrenzende vlakten, slechts door twee putten van deze onmisbare behoefte voorzien worden, en deze reeds vernield en gestopt zijn, en er in het geheel zich slechts zes, gedeeltelijk zoo antieke regenputten op hun terrein bevinden, zoo is de uitslag van den opstand wel niet twijfelachtig. Vier van die regenputten zijn reeds door *Ibrahim*, niet zonder veel inspanning en volharding, geheel verwoest en gedicht; terwijl de twee laatsten door eene nieuwe op handen zijnde expeditie bedreigd worden. Zijn deze mede vernietigd, dan blijft er geen middel voor de opstandelingen meer over om het langer in hunne sloiphoeken te houden; dan moeten zij of naar de woestijn vlugten, waar zij terstond op hunne doodvijanden, de Annazi, stooten, of moeten zich op genade of ongenade aan den overwinnaar overgeven. Het gevolg hiervan zal alzoo niet alleen eene afzonderlijke daadzaak uitmaken, maar ook vruchten voor de toekomst opleveren, en de rust in Syrie waarschijnlijk voor altijd verzekerd kunnen worden door de onschadelijkmaking van dit gevaarlijk terrein en door de vernietiging van dien roofzieken, nooit te voren overwonnen volksstam. Evenwel geeft *Ibrahim*-pacha bij deze gelegenheid blijken van matiging en grootmoedigheid, die men in Europa naauwelijks zal kunnen gelooven, en die ik zelf hem niet toevertrouwd had. Het is namelijk eene bewezene zaak dat hij de overblijvende Drusen volkomene kwijtschelding heeft doen toezeggen, zonder eenige schadeloosstelling te vorderen, noch de door hen gemaakte buit terug te eischen, hun slechts tot voorwaarde stellende, dat zij al de hun toebehoorende of veroverde wapenen teruggevenen zich vreedzaam in de dorpen en vlakten zouden nederzetten, die zij vóór den opstand reeds gedeeltelijk in bezit hadden genomen. Hij heeft deze verklaring zelfs schriftelijk gegeven aan twee hunner Scheikhs, die met hem kwamen onderhandelen, en deze namen vol erkentelijkheid deszelfs voorslag aan. Nadat zij echter in het midden der opstandelingen teruggekeerd waren, konden zij of de voorstellen van *Ibrahim* niet door de overigen doen aannemen, of veranderden zij zelven van gedachten, — althans zij weigerden hun gegeven woord te houden, terwijl zij de onbillijkste tegen-voorwaarde stelden, dat *Ibrahim* [illegible] leger naar Damuskus zou aftrekken en slechts commissarissen bij [illegible] laten, aan wie zij hunne wapenen konden overgeven. Men begrijpt, dat zulk een voorstel door den overwinnaar met minachting werd van de hand gewezen; alle onderhandeling werd vervolgens afgebroken en de pacha eischte de teruggave van zijn schriftelijken voorslag, welke de Drusen echter weigerden uit te leveren en tot op dit oogenblik nog in handen hebben. Ondanks dit alles, heb ik echter nog steeds gegronde reden om te gelooven, dat *Ibrahim*, pacha geneigd blijft genade in de plaats van het regt te stellen, indien de dwaze opstandelingen, voor dat het geheel en al te laat is, naar zijnen wensch zich schikken.

GUSTAAF LEVSSEN, te Maastricht.

Fabrikant van Schrijfpennen, Zegellak, Ouwels, Speelkaarten, Gekleurd Papier, enz.,

heeft de eer aan zijne geëerde Begunstigers in *Oud-Nederland* bekend te maken, dat hij thans door de opening en de geregelde vaart op de *Zuid-Willemsvaart*, in staat gesteld is, om de hem gevraagde Goederen in den tijd van *drie* dagen in 's *Hertogenbosch*, te bezorgen. — Nog heeft hij de eer te berigten, dat hij sedert eenigen tijd opgerigt heeft eene FABRIK VAN SPEELKAARTEN, welke bij hem van de beste kwaliteit en tegen de minste prijzen verkrijgbaar zijn. Bevelende hij zich bij voortduring in ieders gunst.

DE ARTEVELDES,

oorspronkelijk drama, door ADRIEN VAN BEVERVOORDE, ziet het licht bij den Boekhandelaar J. BELINFANTE, te 's-Gravenhage, en verder elders.

Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is verkrijgbaar:

HANDLEIDING

VOOR DE

OFFICIEREN VAN WAPENING BIJ DE KORPSEN,

DOOR

T. MELMER,

1ste Luitenant-Adjudant der 12de Afdeeling Infanterie.

TWEEDE DRUK. PRIJS *f* 1,40.

DE CHATEAUBRIAND, Congrès de Vérone. Guerre d'Espagne, Négociations: Colonies Espagnoles, 2 vol. . . *f* 1,80.

DE LAMARTINE, La chûte d'un Ange. Episode, 2 vol. » 1,60.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers